

Grad betænkkelig. Der er ikke nogen Tvivl om, det kan man sige ganske sikkert, at der affiges ikke en eneste Dom i Højesteret, hvormed alle Parter ere tilfredse. Den, der taber, pleier sjelden eller aldrig at være tilfreds. Der er en Sætning, som jeg rigtig nok har hørt paa Franst, men som oversat paa Dansk ikke indeholder mindre Sandhed, og den gaar ud paa, at den, der har tabt sin Sag, har en halv Time til at skjælde Dommeren ud i, men saa skal han tie stille. (En Sætning: 24 Timer). Lad det være 24 Timer; men vi have nu hørt paa denne Sag i 4 Aar, saa jeg synes det nu kunde have en Ende dermed. Men selv om det høie Thing nu ved det ærede Medlems Sirensfang lader sig lokke til at gaa ind paa, at modtage en Procedure og sælde en Afgjørelse i denne Sag, uagtet den er paadømt i alle 3 Instanser, vil jeg dog gjøre opmærksom paa, at selve det ærede Medlem i sit Foredrag under Finantslovens 2den Behandling lagde Sagen faalebes for, at det ikke vil være det høie Thing muligt at sælde en absolut retfærdig Dom. Det ærede Medlems Udtalelse under Finantslovens 2den Behandling findes Sp. 2510, og jeg haaber med den ærede Formands Tilladelse at maatte oplæse den. Han siger nemlig om dette Skifte, som har været Gjenstand for Afgjørelse, at „det er den Basis, hvorpaa Retskjendelsen skal affiges, og hvilken Kjendelse der end affiges, maa man komme til det Resultat, at den er urigtig; thi der kan ikke affiges nogen Kjendelse i Sagen, som er rigtig, og dog skal Dom gaa i Sagen“. Naar altsaa det ærede Medlem selv erkjender, at Skiftet, som er affluttet i 1825, er i den Grad splittergalt, at ikke nogen Ret kan affige nogen rigtig Dom paa Grundlag deraf — jeg antager imidlertid, at det ærede Medlem finder, at Underrettsdommen og Overrettsdommen ikke have været urigtige (Suel: Jo!), naa, de ere ogsaa urigtige, men hvorledes vil det ærede Medlem da tro, at det høie Folkething, selv om det har det ærede Medlem til at føre Sagen for dette Forum, vil være i Stand til at komme til en bedre Afgjørelse end Højesteret. (Suel: Det er løst fra Skiftet!) Vel, det er løst fra Skiftet. Det ærede Medlem vil altsaa argumentere fra, — og det er det, han stadig vender tilbage til. — at Skiftet i 1825 er urigtigt, ja, i den Grad urigtigt, at ikke nogen Domsstol i hele Verden derpaa kan bygge en Dom, der er rigtig. Nu vel, jeg skal følge det ærede Medlem deri. Det ærede Medlem siger altsaa, at der i 1825 er begaaet en Feil paa Skiftet. Jeg lader det staa, men hvad skalde følge deraf? Efter det ærede Medlems Mening skalde deraf følge, at den danske Statskasse skalde give 20,000 Kr. i Erstatning til de Arvinger, hvis Sag det ærede Medlem nu her plaiderer. Hvorpaa skalde en saadan Erstatningspligt for den danske Statskasse støttes? Det fik vi en Antyd-

ning af under Finanslovens 2den Behandling. Det ærede Medlem var med at stille Forslag om, at det skalde ske i Analogi med § 92 i Skifteloven af 1874. § 92 siger nemlig: „Forsaavidt Embedsmænd, hvem nogen Del af Skifteforvaltningen eller Tilsyn med samme er betroet, maatte findes pligtig at udrede Erstatning til Private i Anledning af deres Embedsførelse i saa Henseende, være sig i Døds-, Konkurs- eller andre Boer, er Statskassen ansvarlig for saadanne Erstatningers Udredelse, dersom den ikke kan faas hos vedkommende Embedsmænd eller i deres Bo“. Altsaa for at nu den danske Statskasse skalde erkjendes pligtig til at yde disse Arvinger en Erstatning af 20,000 Kr., maa dog det ærede Medlem undskylde, at saa maa han præstere Bevis for, at der paa Skiftet i 1825 er blevet begaaet en saadan Feil af Skifteforvalteren, at, hvis den var bleven begaaet nu efter at Loven af 1874 er udkommen, vilde den danske Statskasse være forpligtet til, saafremt Embedsmanden ikke selv kunde yde Erstatning, da at yde den. Af hvilken Bestaaenhet skalde denne Feil nu være, som den forlangt afsøge Landsfoged Carstens skalde have gjort sig skyldig i, for at der overhovedet kunde være Spørgsmaal om, ikke at han eller hans Arvinger, eller hans Bo, som forlangt er sluttet, men den danske Statskasse skalde paatage sig en saadan Erstatningspligt? Det ærede Medlem maatte paavise, at denne Embedsmand enten havde i fuldstændig Strid med Lovgivningens opgjort det Skifte, hvormed der er Tale, eller at han — og det antager jeg, at det ærede Medlem mest er tilbøielig til — uden nogen som helst Lovhjemmel havde approberet den Overenskomst, som blev affluttet mellem alle Bedkommende, ifølge hvilken Gaarden i Dunsjøer blev overdraget Moderen som Eiendom, at han ikke havde Bemyndigelse til at approbere en saadan Overenskomst. Hvis det ærede Medlem ikke kan godtgjøre det, ser jeg ikke paa hvilken Grund der overhovedet nu imod Statskassen skalde kunne støttes et Erstatningskrav, ganske bortset fra, at det er 55 Aar siden, og at altsaa ethvert Erstatningskrav ifølge almindelige Grundsætninger maatte bortfalde. Men jeg ser bort deraf. Det ærede Medlem maa præstere Bevis for, at her enten er affluttet et Skifte i Strid med den gjældende Lovgivning, eller at Skifteforvalteren har været fuldstændig ubesjætt til at approbere den imellem alle Bedkommende affluttede Overenskomst, ifølge hvilke Gaarden blev given Enken til Eiendom. Det ærede Medlem kan ikke præstere dette Bevis, og kan saameget mindre gjøre det, som den Højesteretsdom, som han ikke vil anfægte, netop har afgjort disse to Spørgsmaal, baade dette at Skiftet er i fuldstændig Orden, og at den Overenskomst, som blev affluttet paa Skiftet, kunde approberes og var lovgyltig. Disse Spørgsmaal have foreligget